

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukainen päätös poiketa eliölajien häiritsemiskiellosta saimaannorpan osalta

VIREILLETULO 23.10.2025

HAKIJA WWF Suomi

YHTEYSHENKILO

AIKAISEMMAT LUVAT Hakijalla on ollut Etelä-Savon elinkeino, liikenne- ja ympäristökeskuksen myöntämät poikkeusluvut Norppalive-kuvausten toteuttamiseen vuosina 2016–2020 ja 2021–2025 (ESAELY/80/2016, ESAELY/1307/2020).

HAKEMUS WWF Suomi hakee lupaa poiketa saimaannorppaa koskevista rauhoitussäännöksistä lajin kuvaamista varten Pihlajaveden alueella. Poikkeuslupaa haetaan Norppaliveä varten, jossa videokuvaa ja luontoääntä välitetään suorana WWF Suomen Luontolive-palvelun kautta.

Lupaa haetaan viisivuotiskaudelle 2026–2030. Tarkoitus on kuvata lepokivillä karvaa vaihtavia saimaannorppia vuosittain 26.4.–15.6. välisenä aikana. Kameralaitteistot sijoitettaisiin yhteen sijaintiin.

Hakemuksen mukaan livekamera tarjoaa saimaannorppien kannalta turvallisimman tavan niiden tarkkailuun. Kuvauslaitteet asennettaisiin lepokivien läheisyyteen siten, että norppien karvanvaihtoa voidaan seurata niitä häiritsemättä. Tyypillisesti laitteita ei tarvitse huoltaa kuvauskauden aikana, vaan niitä hallitaan etäyhteyden avulla. Kuvauskaluston sijoittelussa pyritään siihen, että mahdollinen huoltokäynti voidaan tehdä ilman, että kuvauskohteen läheisyyteen tarvitsee mennä. Julkaisun yhteydessä myös vedotaan yleisöön, ettei livepaikkaa tai muita karvanvaihtoa suorittavia norppia tulisi lähestyä. Mahdollisia häiriöitä seurataan livekuvaa tarkkailemalla ja tarvittaessa lähetys voidaan keskeyttää ennen suunniteltua ajankohtaa.

Työ tehdään yhteistyössä keskeisten sidosryhmien, kuten Metsähallituksen ja Itä-Suomen yliopiston kanssa. Kuvauspaikan valinnassa otetaan huomioon mahdolliset maihinnousu- ja liikkumiskiellot sekä apukinosten ja keinopesien sijainti. Kamerateat sijoitetaan Metsähallituksen hallinnoimille alueille erillisen lupaprosessin mukaisesti.

Hankkeeseen osallistuvat seuraavat henkilöt: [REDACTED] ja [REDACTED]. Kyseisten henkilöiden vastuulla ja valvonnassa voi toimia myös avustajia.

Kuvaamishankkeen tavoitteena on lisätä tietoa Suomen ainoan kotoperäisen nisäkkään elintavoista ja sen kohtaamista uhkista. Samalla pyritään edistämään norpan suojelun yhteiskunnallista hyväksyttävyyttä ja innostamaan ihmisiä osallistumaan suojelutoimiin. Tavoitteena on, että

10.12.2025

norppa tulisi ihmisille tutummaksi, jolloin he suhtautuisivat entistä myönteisemmin sen suojeluun. Kuvaushankkeet tukevat myös opetusta, tutkimusta ja valistusta. Videomateriaalia voidaan hyödyntää norpan seurantaan ja tutkimukseen.

MÄÄRÄYKSET, JOITA HAKEMUS KOSKEE

Saimaannorppa on luonnonsuojelulain (9/2023) 69 §:n nojalla rauhoitettu laji, jonka yksilöiden tahallinen häiritseminen on 70 §:n mukaisesti kielletty. Se kuuluu myös valtioneuvoston luonnonsuojeluasetuksessa (1066/2023) tarkoitettuihin tiukkaa suojelua edellyttäviin lajeihin. Saimaannorppa on uhanalaisuusluokituksestaan erittäin uhanalainen laji ja säädetty luonnonsuojeluasetuksella erityisesti suojeltavaksi lajiksi.

Järjestelmällinen kuvaaminen norpan lepäilypaikoilla on sellaista toimintaa, josta mahdollisesti aiheutuvaa häiriötä on pidettävä tahallisesti aiheutettuna.

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukaan alueellinen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi myöntää luvan poiketa edellä mainitusta kiellosta tiukkaa suojelua edellyttävien lajien osalta, mikäli siitä ei ole haittaa eliölajin suotuisan suojelutason säilyttämiselle tai sen saavuttamiselle ja lisäksi, että sille ei ole muuta tyydyttävää ratkaisua ja poikkeus on tarpeen jostakin seuraavista syistä:

- 1) luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelemiseksi tai luontotyyppien säilyttämiseksi;
- 2) erityisen merkittävien vahinkojen ehkäisemiseksi, jotka koskevat viljelmiä, karjankasvatusta, metsiä, kalataloutta tai vesistöjä taikka muuta omaisuutta;
- 3) kansanterveyttä tai yleistä turvallisuutta koskevista taikka muista erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottavista syistä, mukaan lukien sosiaaliset ja taloudelliset syyt, sekä jos poikkeamisesta on ensisijaisen merkittävää hyötyä ympäristölle;
- 4) näiden eliölajien tutkimus- ja koulutus-, uudelleensijoittamis- tai uudelleenistuttamistarkoituksessa taikka näiden tarkoitusten kannalta tarvittavien lisääntymistoimenpiteiden vuoksi, mukaan lukien kasvien keinotekoinen lisääminen.

ETELÄ-SAVON ELY-KESKUKSEN RATKAISU JA PERUSTELUT

Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) myöntää hakijalle luonnonsuojelulain 83 §:n nojalla luvan saimaannorppayksilöiden häiritsemiseen hakemuksen mukaisesti seuraavin ehdoin:

10.12.2025

1. Lupa on voimassa 2026 – 2030 vuosittain huhtikuun 26 päivän ja kesäkuun 15 päivän välisenä aikana.
2. Lupa rajoitetaan vain sellaisen materiaalin tuottamiseen, jolla edistetään saimaannorpan suojelua palvelevaa tutkimusta ja koulutusta.
3. Tätä lupaa saavat käyttää hakemuksessa mainitut henkilöt. Lisäksi voidaan käyttää edellä mainittujen henkilöiden vastuulla ja valvonnassa toimivia avustajia. Luvan saajana WWF:n on valvottava, että luvan käyttöön oikeutetut henkilöt ja heidän mahdolliset avustajansa noudattavat luvassa asetettuja ehtoja.

Mikäli hankkeen aikana tapahtuu vaihdoksia tämän luvan käyttäjissä tai on tarpeen tehdä lisäyksiä tämän luvan käyttäjiin, on siihen haettava Lupa- ja valvontaviraston hyväksyntä.

4. Kuvauspaikan sijainnista on sovittava Metsähallituksen Luontopalveluiden kanssa.
5. Tieto kuvauspaikan sijainnista on ilmoitettava Lupa- ja valvontavirastolle vuosittain ennen kameroiden asentamista.
6. Kuvaamisessa käytettävien laitteiden ja välineiden kuljettaminen paikalle, asentaminen, mahdolliset kuvaamisen aikana tapahtuvat huoltokäynnit sekä laitteiden poisvieminen on suunniteltava ja tehtävä siten, että niistä aiheutuu mahdollisimman vähän häiriötä saimaannorppayksilöille. Erityisen varovainen tulee olla paikoilla, joilla lepäilee kuutteja.
7. Kuvaamistoiminnassa käytettävät laitteet, välineet ja kulkuneuvot on sijoitettava maastoon siten, etteivät ne houkuttele makuupaikkojen läheisyyteen kuvaushankkeen ulkopuolisia henkilöitä. Lisäksi kameroiden kuvauskulmat tulee rajata siten, että kuvauspaikat eivät ole tunnistettavissa.
8. Tämä lupa ei anna oikeutta jokamiehenoikeutta pitempiaikaiseen majoittumiseen kuvauspaikalla tai sen läheisyydessä. Samoin on otettava huomioon mahdolliset liikkumiselle asetetut rajoitukset.
9. Kuvauksissa saatavan materiaalin on oltava käytettävissä myös saimaannorppaa koskevan tutkimuksen tarpeisiin.
10. Kuvaamisen aikana tehdyistä makuupaikkahavainnoista tulee ilmoittaa Metsähallituksen Luontopalveluille saimaannorppakannan seurannan ja suojelusuunnittelun tarpeita varten.

10.12.2025

11. Kuvaaminen on keskeytettävä välittömästi, jos se aiheuttaa häiriötä tai haittaa saimaannorpan lisääntymiselle tai yksilöiden vahingoittumis- tai menehtymisvaaraa.
12. Tämä lupa tai sen jäljennös on oltava mukana toimenpiteitä tehdessä (esim. puhelimesta) ja pyydettyäessä lupa on esitettävä.
13. Lupa- ja valvontavirasto arvioi vuosittain poikkeusluvan ehtojen muutostarpeita ja tekee niihin tarpeellisiksi katsomansa muutokset.
14. Lupa- ja valvontavirasto voi peruuttaa osittain tai kokonaan tämän luvan, mikäli luvan käytössä ilmenee väärinkäytöksiä.
15. Yhteenveto poikkeusluvan käytöstä on toimitettava vuosittain viimeistään 30.9. Lupa- ja valvontaviraston kirjaamoon (kirjaamo@lvv.fi).

Perustelut

Etelä-Savon ELY-keskuksen näkemyksen mukaan luonnonsuojelulain 83 §:n edellytykset poikkeusluvan myöntämiselle täyttyvät:

- a) Etelä-Savon ELY-keskuksen näkemyksen mukaan luvan mukaisen toiminnan ei arvioida heikentävän saimaannorpan nykyistä suojelun tasoa poikkeusluvan ehtojen mukaisesti toimittaessa. Kuvaamisesta aiheutuva häiriö jää luvan ehtojen mukaisesti toimien kohtuullisen vähäiseksi, varsinkin, kun asennuksen jälkeen kameraa ohjataan kauko-ohjauksella, joka ei tarvitse paikalla käyntiä muuten kuin mahdollisissa huoltotarkoituksissa.
- b) Saimaannorpan livekuvauksella saatavan materiaalin tuottamiseksi ei ole muuta tyydyttävää ratkaisua.
- c) ELY-keskuksen näkemyksen mukaan kuvaushanke täyttää luontodirektiivin 16 (1) artiklan perusteen d, jonka mukaan poikkeus voidaan myöntää direktiivissä tarkoitettujen lajien tutkimus- ja koulutustarkoituksessa. Hakemuksen mukaisella toiminnalla voidaan katsoa olevan erityisesti koulutustarkoitus, minkä lisäksi tuotettava kuvamateriaali on käytettävissä tutkimuksen tarpeisiin.

Päätöksen voimaantulo Luvan mukaisiin toimenpiteisiin saa ryhtyä päätöksen saavutettua lainvoiman muutoksenhakuajan jälkeen.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Luonnonsuojelulaki (9/2023) 68 §, 69 §, 70 §, 78 §, 83 § ja 121 §
Luonnonsuojeluasetus (1066/2023) 7 §, 8 §, 9 §
Euroopan Neuvoston direktiivi luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta (92/43/ETY) artikla 16 (1), liite IV (a)
Hallintolaki (434/2003) 62 §
Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) 19 §

10.12.2025

Valtioneuvoston asetus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten ja kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2025 (794/2024)

LISÄTIEDOT

Lisätietoja tästä päätöksestä antaa tarvittaessa luonnonsuojeluasiantuntija Marika Lax (marika.lax@ely-keskus.fi).

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Itä-Suomen hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä.

ASIAKIRJAN HYVÄKSYMINEN

Tämä asiakirja on hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt luonnonsuojeluasiantuntija Marika Lax ja ratkaissut ryhmäpäällikkö Lauri Puhakainen. Merkintä hyväksynnästä on viimeisellä sivulla.

LIITTEET

Valitusosoitus

SUORITEMAKSU

Luonnonsuojelua edistäviin tutkimuksiin myönnettävät poikkeukset ja luvat ovat maksuttomia.

JAKELU

Päätös on annettu tiedoksi hakijalle tavallisella sähköisellä tiedoksiannolla.

Tiedoksi sähköisesti:

Ympäristöministeriö
Suomen ympäristökeskus
Suomen luonnonsuojeluliitto, Etelä-Savon piiri ry
Metsähallitus Luontopalvelut
Itä-Suomen yliopisto, Ympäristö- ja biotieteiden laitos
Itä-Suomen poliisilaitos, pääpoliisiasema Kuopio
Kaakkois-Suomen ELY-keskus
Pohjois-Karjalan ELY-keskus
Pohjois-Savon ELY-keskus
Savonlinnan kaupunki
Sulkavan kunta

PÄÄTÖKSEN YLEISTIEDOKSIANTO

Tämä päätös annetaan tiedoksi hallintolain (434/2003) 62 §:n mukaisella yleistiedoksiannolla. Yleistiedoksiantoa koskeva ilmoitus julkaistaan Etelä-Savon ELY-keskuksen verkkosivuilla: www.ely-keskus.fi/kuulutukset/etela-savo ja 1.1.2026 alkaen Lupa- ja valvontaviraston verkkosivuilla osoitteessa: www.lvv.fi – Ajankohtaista.

Tämä asiakirja ESAELY/1296/2025 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument ESAELY/1296/2025 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Lax Marika 10.12.2025 11:42

Ratkaisija Puhakainen Lauri 10.12.2025 12:12